

॥ ३६ ॥ विरा० प० नै० भारतभा० चतुःपञ्चाशत्तमोऽध्यायः ॥ ५४ ॥ ॥ ७ ॥ आर्द्धतआगताः ॥ १ ॥ २ ॥ प्रत्यायात् प्रातिकूल्येनाभिमुखोऽगदित्यर्थः ॥ ३ ॥ दिशोदशप्रच्छादितवान् ॥ ४ ॥ अनिवि
 ङ्गनितरामविद्धं अंतरं अवकाशः ॥ ५ ॥ उत्तरस्य हयानां शिक्षाशिल्पोपपन्नत्वादितिसंबंधः द्रुतवेगं अपूजयन् अरय इत्यपकृष्यते ॥ ६ ॥ ७ ॥ शैलं प्रति शैलसमीपे बलाभाणि बलवन्ति अचंचलानि अभाणि
 सपार्थमुक्तैरिषुभिः प्रणुन्नोगजोगजेनेव जितस्तरस्वी ॥ विहाय संग्रामशिरः प्रयातो वैकर्त्तनः पांडवबाणतप्तः ॥ ३६ ॥ इति वि० गो० प० उत्तरगोत्रहेकर्णाप
 याने चतुःपञ्चाशत्तमोऽध्यायः ॥ ५४ ॥ ॥ ७ ॥ वैशंपायन उवाच अपयाते तुराधेये दुर्योधनपुरोगमाः ॥ अनीकेन यथास्वेन शनैराच्छ्रितपांडवं ॥ १ ॥ ब
 द्धुधातस्य सैन्यस्य व्यूहस्यापततः शरैः ॥ आधारयत वेगं सवेले वतुमहोदधेः ॥ २ ॥ ततः प्रहस्य बीभत्सुः कौतेयः श्वेतवाहनः ॥ दिव्यमखं प्रकुर्वाणः प्रत्यायाद्रथसत्त
 मः ॥ ३ ॥ यथारश्मिभिरादित्यः प्रच्छादयति मेदिनीं ॥ तथा गांडीवनिर्मुक्तैः शरैः पार्थो दिशोदश ॥ ४ ॥ न रथानां न चाश्वानां न गजानां न वर्मणां ॥ अनिविद्धं
 शितैर्वाणैरासीत् शृंगुलमंतरं ॥ ५ ॥ दिव्ययोगाच्च पार्थस्य हयानामुत्तरस्य च ॥ शिक्षाशिल्पोपपन्नत्वादस्त्राणां च परिक्रमात् ॥ वीर्यवत्त्वं द्रुतं चाग्र्यं दृष्ट्वा जिष्णोरपू
 जयन् ॥ ६ ॥ कालाग्निमिव बीभत्सुं निर्दहंतमिव प्रजाः ॥ नारयः प्रेक्षितुं शेकुर्ज्वलंतमिव पावकं ॥ ७ ॥ तानिग्रस्तान्यनीकानि रेजुरर्जुनमार्गणैः ॥ शैलं प्रति बला
 भाणिव्याप्तानीवार्करश्मिभिः ॥ ८ ॥ अशोकानां वनानीव छन्नानि बहुशः शुभैः ॥ रेजुः पार्थशरैस्तत्र तदा सैन्यानि भारत ॥ ९ ॥ स्रजोर्जुनशरैः शीर्णं शुष्यत्पुष्पं
 हिरण्मयं ॥ छत्राणि च पताकाश्च खेदधारसदागतिः ॥ १० ॥ स्वबलत्रासनात्रस्ताः परिपेतुर्दिशोदश ॥ रथांगदेशानादाय पार्थच्छिन्नयुगाहयाः ॥ ११ ॥ कर्ण
 कक्षविषाणेषु अंतरोष्ठेषु चैव ह ॥ मर्मस्वंगेषु चाहत्यपातयत्समरे गजान् ॥ १२ ॥ कौरवाग्रगजानां तु शरीरैर्गतचेतसां ॥ क्षणेन संवृता भूमिर्मघैरिव नभस्तलं ॥ १३ ॥
 युगांतसमये सर्वं यथास्थावरजंगमं ॥ कालक्षयमशेषेण दहत्यग्रशिखः शिखी ॥ तद्वत्पार्थो महाराज ददाह समरे रिपून् ॥ १४ ॥ ततः सर्वास्त्रतेजोभिर्धनुषोनिःस्व
 नेन च ॥ शब्देनामानुषाणां च भूतानां ध्वजवासिनां ॥ भैरवंशब्दमत्यर्थं वानरस्य च कुर्वतः ॥ १५ ॥ दैवारिपाच्च बीभत्सुस्तस्मिन्दौर्योधने बले ॥ भयमुत्पादयामा
 सबलवानरिमर्दनः ॥ १६ ॥ सूर्यरश्मिव्याप्तानियथा तथा तान्यनीकानि शरव्याप्तान्यर्जुनसमीपे रेजुरित्यर्थः ॥ ८ ॥ शुभैः पुष्पैः फलसूचकत्वात्तेषां शुभत्वं ॥ ९ ॥ स्रजः पुष्पं हिरण्मयं स्व
 र्णचंपकजं शुष्यत्शरैः शीर्णं च तद्वच्छत्रादीनि च सदागतिः वायुः खेदधार बाणजालांतर्हितत्वात्तेषामधः पतनं नाभूदित्यर्थः ॥ १० ॥ रथांगदेशान् युगस्यैकदेशान् आदाय हयाः परिपेतुरित्यन्वयः ॥ ११ ॥ गजान् कर्णा
 दिप्रदेशेषु आहत्य विध्वापातयत्पातयति स्म ॥ १२ ॥ अग्रजानां सेनापतामिनां गजानां गतचेतसान् भूतानां ॥ १३ ॥ कालक्षयं कालस्य ऐश्वर्यं जगदित्यर्थः अग्रशिखः अग्रवत्तीक्ष्णः शिखायस्य ॥ १४ ॥ १५ ॥
 दैवारिपात् देवारीनसुरान्प्राप्तीति देवारिपः समुद्रस्तत्र जातो दैवारिपः शंखः तस्मात् चातृभैरवंशब्दं कुर्वत इत्यनुकृष्यते ॥ १६ ॥